

Maren Uthaug

Hvor der er fugle

Lindhardt og Ringhof

2017

PROLOG

Kjungskejær fyr, 1920

Det var længe siden, han havde haft en klar tanke. En tanke, der ikke bare forsvandt i den tunge tåge, der lå over ham. Måske også over fyret, han vidste det ikke helt. Men i dag vidste Lassen, hvad han ville. Han følte sig opstemt ved tanken. Han havde troet at han ville vænne sig til at være alene herrude på skæret, på fyret, og til at hun ikke var mere. Hun havde været herrude, ensom sammen med ham, i enogtyve år. De fik aldrig børn, havde i stedet hunde. Den ene afløste den anden.

Hunden sad altid i tårnet med ham, undtagen når det blev for varmt og den søgte ned i kælderen. Han havde ordnet døren til tårnværelset, så håndtaget sad lavt nok til, at den selv kunne åbne døren både udefra og indefra.

Efter at hun var væk, talte han ikke med andre end hunden. Der var to kilometer til land – til Uthaug. Til de nærmeste mennesker. Ikke at der boede mange, hundrede måske, hvis man talte børnene med. Der var selvfølgelig også alle sildeskerner, der kom udefra for at tjene penge. Hvis de lokale ikke vidste, hvad de skulle snakke om, bekræftede de hinanden i, at resten af Norge måtte være misundelige over al den sild, de havde her i bugten. Lassen havde aldrig snakket om det. Han var ikke født på egnen.

Det var ikke bare tankerne, der var blevet tunge på det seneste. Hans bevægelser var også langsommere. De treoghalvtreds trin fra kælderen op til lampen tog næsten dobbelt så lang tid, som de gjorde før bare et år siden. Han havde ikke engang energi til at tælle trappestimmene, når det var mørkt, så det håndte ofte, at han snublede

over et trin. Ellers satte foden på trin, der ikke var der. Han havde sår på knæene og skrabebe håndflader. Hun ville have grinet ad ham, måske endda gjort nar. Nu var der ingen at gøre sig umage for.

Han hældte petroleum på lampen oppe i tårnet, fyldte den op, så det drev ned ad siden. Pudsete glasset og lod lyset skinne frit. Tog kluden, der hang ved døren ud til rækværket, og gik forsigtigt udenfor på de skrå brædder, der var lagt hele vejen rundt om tårnværelset.

Han tørrede ruderne omhyggeligt for skumsprøjt fra bølgerne. Bare fordi han skulle dø, skulle skibsfolket ikke gå ned sammen med ham.

Han gik ind, og som et lille farvel daskede han til den tørrede nabbesild i loftet, der i årevis havde vendt og drejet sig for at fortrælle ham, hvilken vej vinden blæste. Og hvor voldsomt det ville blive. Nu betød det ingenting, hvad vejret ville bringe i morgen.

Med en smule nyvunden energi tog han trapperne helt ned til kælderen uden at stoppe op. Han kaldte på hunden, der kunne lide at sove, hvor klipperne udstjorde gulvet. Sammen gik de ud på skæret. Hunden snusede dovent til en klump tang. En lille krabbe pilede derfra. En flok fugle fløj forbi. De vidste, at det ikke var trygt at sætte sig på revet.

Vandet var ved at stige, havde ædt sig halvt ind på skæret. Han sendte en tanke til de varme sommerdage, hvor de havde badet i havet og bagefter ligget sammen på klipperne og solet sig. Hun havde været svær at lokke i vandet. Sidste sommer havde det ikke været varmt en eneste dag. Men han ville vel alligevel ikke have lagt sig herude, når hun lå inde.

Om få timer ville vandet have skyllet hele revet væk, og bølgerne ville slikke op ad fyrets vægge. Han gik så langt væk fra fyret, som vandet tillod ham. Vendte sig om og betragtede tårnet, som det stolt rejste sig rødt mod den blå himmel. Han havde altid elsket det fyr.

Han lod blikket vandre langs kanterne. En, to, tre, fire. Selv om han ikke kunne se de fire kanter, der vendte mod land, talte han dem alligevel. Fem, seks, syv, otte. Det var Norges eneste ottekantede fyr. Eller det vil sige, han var ikke sikker på, der ikke var flere, men plejede alligevel at prale med det, når der en sjælden gang imellem kom fremmedfolk herud. Det var hans fyr, så kunne de have silden for sig selv.

Han tog en dyb indånding. Det var bedst at handle, før tågen igen tog ham. Han kaldte hunden til sig. I kælderen tog han et langt reb ned fra væggen og bagefter det sorte flag, der lå sammen med det norske på en hyld. Han foldede det sammen en ekstra gang, så han kunne have det under armen. Hunden så logrende på ham.

“Kom,” sagde han. Den fulgte begejstret med. Den var en ung hund med mange gode år i sig endnu. Han tøvede ved døren til tårnet, kunne jo også lade hunden være. Når han hejste det sorte flag, ville de skynde sig herud inde fra Uthaug. Det tog ikke mere end ti minutter, hvis de tog motorbåden. En halv time, hvis det var med årer. Så den skulle ikke være alene i mere end et par timer, når han var væk. I hvert fald hvis de så flaget, før dagslyset forsvandt. Ellers ville nogen måske opdage, at lampen ikke lyste mere, ved tretiden i nat, når petroleummen var brændt ud. Var der heller ikke nogen, der så, at lyset var gået ud, havde de hele dagen i morgen til at se flaget. Hunden ville vel knap nok nå at blive sulten før der kom nogen. Den kiggede bedende på ham, han satte sig ned og holdt om den. Selvfølgelig ville hunden med, hvor end han tog hen.

Han tog fat om brændevinflasken, der stod ved siden af lampen, og satte den for munden. Han vidste, den var tom, men bare lugten gjorde godt.

Flaget gled hurtigt til vejs og blafrede lystigt i vinden. Det var

JOHAN

første gang, han hejste det sorte flag. Han trak det helt op og satte snoren fast omkring hæften på stangen.

Han fjekkede vinduerne for stræk og fugleklatrer en sidste gang og lukkede så døren bag sig. Han tog fat om hunden og surrede rebet om halsen på den. Den lod ham villigt gøre det, stolede på, at han vidste bedst. Han bandt knobet, han brugte til at forføje båden, og kastede den anden ende af rebet over bjælken i loftet. Hev med et brøl hunden op i rebet ved halsen. Den hylede, spjættede med benene. Prøvede at give hals, men kunne ikke få luft. Kiggede ulykkeligt på ham for at få hjælp. Han blev ved med at brøle, til døden satte sig i øjnene på den.

Langsomt firede han den ned og lod den dumpe blødt ned på trægulvet. Skubbede forsigtigt til den med foden. Den reagerede ikke.

Han vurderede kort, hvor han skulle hænge for ikke at skygge for lyset ud mod havet, og kastede rebet op på bjælken tættest på kysten. Han stillede sig op på stolen og lod blikket vandre mod horisonten. Lukkede øjnene og sparkede stolen væk under sig. Den ramte gulvet med et smæld. Rummet fyldtes af hurtige gisp og benenes desperate spjæt efter fodfæste.

Snart var der ikke andet tilbage end lyden af bølgerne, der tålmodigt åd sig ind på revet med den vished, at de snart ville ligge tæt omkring fyret.

En søfugl fløj forbi vinduet og forbi revet. Sendte en klar i retning af ruden uden at ramme. Dens hæse skrig blev svagere, idet den satte kurs ud langs havet.